

1. Калаур С. М., Главацька О. Л. Основи соціального розвитку особистості: навчально-методичний посібник для студентів спеціальності «Соціальна педагогіка». Тернопіль: ТНПУ, 2006. 315 с.
2. Курносова Т.Д. Неформальні молодіжні групи в учбовому закладі. *Збірник наукових праць «Педагогічні науки»*. 2020. 320 с.
3. Лісовський В. Т., Соціологія молоді. 1996. 340 с.
4. Лукашевич М. П., Мигович І. І. Теорія і методи соціальної роботи: *Навчальний посібник*. 2-ге видання. 2003. 168 с.
5. Слозанська Г. І. Соціальна робота в територіальній громаді: теорії, моделі та методи : *монографія*. Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка. 2018. 382 с.
6. Соціальна педагогіка: *словник-довідник* / За ред. Т.Ф. Алексеєнко. Вінниця: Планер. 2009. 301 с.
7. Стельмах Н. В., Берегова М. І. Психолого-педагогічна профілактика та корекція негативного впливу молодіжних субкультур на формування особистості підлітка. м. Миколаїв : МНУ ім. В. О. Сухомлинського. 2018. 218 с.

*Марія Стихальська,
здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої
освіти, спеціальність 231 «Соціальна робота»,
факультету педагогіки і психології,
Тернопільський національний педагогічний
Університет імені Володимира Гнатюка*

Науковий керівник: **Людмила Петришин,**
*доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри соціальної роботи та
менеджменту соціокультурної діяльності,
Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка*

ОСНОВНІ АСПЕКТИ КОРЕКЦІЙНОЇ РОБОТИ СОЦІАЛЬНОГО ПРАЦІВНИКА

Постановка проблеми. Корекційна робота соціального працівника є важливою складовою соціальної роботи, яка націлена на підтримку осіб, які опинилися у складних життєвих ситуаціях, таких як бідність, насильство в сім'ї, психічні розлади, залежності та інші проблеми [2]. Сучасний соціум стикається з численними викликами, які вимагають від соціальних працівників не лише професійних навичок, але й адаптивності, емпатії та креативності у вирішенні проблем клієнтів [3]. Корекційна робота передбачає не лише надання допомоги, але й активну участь клієнта у процесі змін. Зазначена діяльність вимагає врахування індивідуальних потреб, ресурсів та можливостей кожної особи, а також використання комплексних підходів, що об'єднують різноманітні методи і техніки.

Важливим аспектом корекційної роботи є її етичні принципи, які повинні стати основою для формування довірливих відносин між соціальним працівником і клієнтом. Дотримання конфіденційності, повага до гідності клієнта, а також справедливість і безсторонність – це ті принципи, які забезпечують успіх корекційного процесу. Однак, незважаючи на всі зусилля соціальних працівників, існують певні труднощі, пов'язані з обмеженими ресурсами, недостатньою підготовкою фахівців, а також складнощами в залученні клієнтів до активної співпраці [5]. Це призводить до необхідності вдосконалення підходів та методик корекційної роботи, що вимагає постійного навчання і розвитку соціальних працівників.

Таким чином, проблема корекційної роботи соціального працівника є складною і багатогранною, що вимагає комплексного підходу до дослідження і практичного вирішення. У процесі аналізу проблеми, ми розглянемо основні особливості корекційної діяльності соціальних працівників, що дозволить краще зрозуміти їхню роль у суспільстві та визначити ключові аспекти покращення ефективності роботи соціального працівника.

Виклад основного матеріалу. Корекційна робота соціального працівника охоплює широкий спектр діяльності, спрямованої на підтримку і реінтеграцію клієнтів, які зіштовхуються з різними життєвими труднощами. Звернемо увагу на основні аспекти, які визначають специфіку корекційної роботи соціального працівника в сучасних умовах. Загалом вони полягають у:

1. Індивідуалізації підходу, адже корекційна робота потребує індивідуалізованого підходу до кожного клієнта. Соціальні працівники проводять первинну оцінку, яка включає в себе вивчення історії життя клієнта, його потреб, проблем, ресурсів і потенціалу. Цей процес допомагає визначити специфічні цілі корекційної роботи та розробити індивідуальний план дій, що враховує особливості особистості клієнта [2].

2. Комплексному підході, так як корекційна робота соціального працівника передбачає використання різноманітних методів і технік. Це можуть бути: психологічні методи: *терапевтичні сесії, підтримка у формі консультацій, групова терапія*; юридичні послуги: *допомога в отриманні правових консультацій, захист прав клієнтів*; соціальні послуги: *організація груп підтримки, тренінгів з розвитку навичок самостійного життя, фінансової грамотності та інших* [3].

3. Роботі з ресурсами клієнта, тому що соціальні працівники активно залучають клієнтів до процесу корекції, допомагаючи їм виявити власні ресурси та сильні сторони. Це може включати навчання навичкам вирішення проблем, розвиток самостійності та впевненості у власних силах. Основною метою є не тільки вирішення проблем, але й сприяння особистісному зростанню клієнта [4].

4. Профілактиці повторних проблем., адже соціальні працівники проводять освітні програми, спрямовані на попередження виникнення нових проблем у клієнтів.

Це можуть бути тренінги з управління стресом, комунікаційні навички, підвищення обізнаності про ресурси, доступні в їхньому середовищі.

5. Співпраці з іншими фахівцями, так як успіх корекційної роботи багато в чому залежить від співпраці соціального працівника з іншими професіоналами, такими як соціальні педагоги, психологи, медичні працівники, юристи та освітяни. Окрім того, створення міждисциплінарних команд дозволяє забезпечити комплексний підхід до вирішення проблем клієнтів і надання ефективної допомоги [5].

6. Оцінці ефективності роботи, що полягає у регулярній оцінці прогресу клієнта є важливою складовою корекційної роботи. Соціальні працівники проводять моніторинг результатів, що дозволяє коригувати плани дій відповідно до змін у житті клієнта. Ефективність корекційної роботи оцінюється за такими критеріями, як покращення соціальних навичок, зменшення проявів проблемної поведінки, досягнення особистісних цілей [3].

7. Дотриманні етичних принципів, таких як конфіденційність, повага до гідності клієнта, справедливість і безсторонність, а також розвивати соціальну зрілість яка є вагомим складником професійності, адже вона відіграє важливу роль у формуванні професійної компетентності, яка проявляється в їх здатності: ефективно взаємодіяти з педагогами та одногрупниками; будувати міцні стосунки з роботодавцями та колегами; вирішувати конфлікти; адаптуватися до змін; відповідально ставитися до своїх професійних обов'язків[1]. Це сприяє формуванню довірливих відносин між соціальним працівником і клієнтом, що є важливим фактором у досягненні успіху корекційного процесу [4].

Висновки. Корекційна робота соціального працівника є складним і багатогранним процесом, що вимагає професійної підготовки, індивідуального підходу та креативності. Основними особливостями цієї роботи є: індивідуалізація, що дозволяє максимально врахувати його потреби, ресурси та обставини; комплексність, що базується на використанні різноманітних методів, які включають психологічну, соціальну та юридичну підтримку; розвиток ресурсів, що сприяє їхньому особистісному зростанню клієнта; профілактика, що передбачає заходи, спрямовані на запобігання їх повторенню проблем клієнта; співпраця, що дозволяє створити міждисциплінарний підхід до підтримки клієнтів; оцінка ефективності, що забезпечують успіх корекційного процесу; етика, що суттєво підвищує шанси на досягнення позитивних результатів.

Отже, корекційна робота соціального працівника є не лише важливим аспектом професійної діяльності, але й необхідною умовою для покращення якості клієнтів, які опинилися в складних життєвих ситуаціях. Успішна реалізація цієї роботи сприяє соціальній адаптації, розвитку особистості та зміцненню соціальної справедливості в суспільстві.

Список використаних джерел:

1. Петришин, Л. Й., Сорока, О. В., & Шульгай А.-М. А. (2024). Соціальна зрілість як чинник професійного зростання здобувачів освіти. *Медична освіта*, (2), 71–76. <https://doi.org/10.11603/m.2414-5998.2024.2.14815C>. 10-25. (дата звернення: 21.09.24).
2. Петришин Л. Й. (2019). Основи корекційної роботи соціального працівника. Львів: Видавництво ЛНУ. С. 15-30.
3. Кравець Н. В. (2018). Соціальна робота з сім'ями: методи та технології. Харків: Основа. С. 45-60.
4. Мельник І. М. (2021). Соціальна політика та соціальні служби в Україні. Одеса: Астрон. С. 5-20.
5. Дудник В. В. (2022). Корекційна педагогіка: теорія і практика. Дніпро: Педагогічна преса. С. 30-40.

*Євгенія Уманець,
здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 231 «Соціальна робота.
Соціальна педагогіка. Практична психологія»
ДЗ «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка»(м. Полтава)*

Науковий керівник: **Наталія Отрощенко,**
*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри соціальної педагогіки
ДЗ «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка»(м. Полтава)*

ДЕЯКІ АСПЕКТИ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ТА АДАПТАЦІЇ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ ДО НОВИХ УМОВ ПРОЖИВАННЯ

Постановка проблеми. Термін «внутрішньо переміщені особи», або «ВПО» Генеральна Асамблея ООН вперше згадує в 1972 році, а у вжиток він увійшов лише в останнє десятиліття минулого сторіччя, коли ця проблема звернула на себе увагу міжнародної спільноти. Починаючи з 90-х років ХХ століття у зв'язку з різким збільшенням кількості ВПО дана проблема привернула увагу ООН. У багатьох країнах, спустошених громадянськими війнами, було насильно переміщено від однієї третини до трьох чвертей усього населення. Відновлення та розвиток суспільства стали не можливими без вирішення проблем повернення та інтеграції як біженців, так і осіб, переміщених всередині країни. Гуманітарні організації почали наполягати на тому, що уряди мають відповідати за виконання зобов'язань щодо захисту ВПО згідно з Хартією прав людини ООН та міжнародних договорів з прав людини. Захист ВПО почав усвідомлюватися як політична та стратегічна мета [1].